

EN NY FÆLLED

Et projekt til Statens Kunstfonds Open Call 2009

Af Frans Jacobi

"A central task for reimagining society today is to develop an alternative management of the common wealth we share."

Michael Hardt, 'Politics of the Common', July 2009

(Foto: Woto - Flickr, Creative Commons)

Fælled – Commons

En Fælled var oprindeligt de braklagte marker, som en landsbys beboere i brakperioden kunne benytte i fællesskab til bla græsning af husdyrene. Fælleden var den jord man havde fælles ret til.

I dag kan Fælled stå som betegnelse for alle de fælles værdier det globale samfundet råder over. Naturen, samfundene, byerne, gaderne – livets fysiske rammer. Men også alle de ikke-fysiske fælles værdier. Historien, kunsten, billeder, ideer, viden, videnskab, opfindelser; sprogene, de sociale relationer, følelser og fortællinger.

Efter en periode hvor samfundet generelt har bevæget sig imod en stadig større privatisering af de fælles værdier og det fælles offentlige rum, ses der i dag forskellige tegn på at nye fælles rum og nye fælles værdier udvikles; både som kritik af den herskende kapitalistiske orden – men også mere overraskende som nye udviklinger i selve den kapitalisme, hvor den private ejendomsret ellers er et af de helt centrale principper.

Håndteringen af de fælles værdier og den rekonfigurering af det offentlige rum som er i gang er emnet for projektet En Ny Fælled. En Ny Fælled er åbent længerevarende seminar, centreret omkring en række taler og diskussioner, installeret i en midlertidig arkitektonisk struktur i Fælledparken i København.

Præ-tekst:

En Ny Fælled er videreudvikling af de 2 projekter Co-Lab og i-n-k (institut for nutidskunst), som jeg arbejder med i årene 1998-2005 sammen med forskellige personer. Både Co-Lab og i-n-k var forsøg på at manifestere kunstværket og kunstudstillingen som et mødested; en platform for socialisering af forskellig art.

Co-Lab var et kunstnerisk samarbejde jeg havde med billedkunstneren Lars Bent Petersen og flere andre fra 1998 til 2001. Co-Lab fokuserede på at skabe en slags u-designet skulpturel arkitektur, som kunne bruges som et helt pragmatisk fysisk mødested. Co-Lab realiserede ialt 4 projekter på forskellige kunstmesser og kunstudstillinger, og udarbejdede yderligere 2 projekter i større scala, som imidlertid aldrig blev realiseret. Omkring 2001 reorganiserede Co-Lab sig som i-n-k (institut for nutidskunst).

i-n-k var et ikke-kommercielt udstillingsted og debat-forum, der eksisterede fra 2001 frem til 2005 i forskellige person-konstellationer og på forskellige adresser i København. i-n-k kuraterede udstillinger, organiserede diskussioner og debatter samt forskellige bar- og klub-arrangementer.

Arkitektoniske elementer

En Ny Fælled består af 8 arkitektoniske elementer. Disse 8 elementer er alle lavet 'strictly un-designed', dvs deres udformning er helt pragmatisk funktionel. Der bruges forholdsvis billige materialer, fortrinsvis træ, og de er konstrueret til at udfylde deres respektive funktioner og overholde gældende sikkerhedskrav.

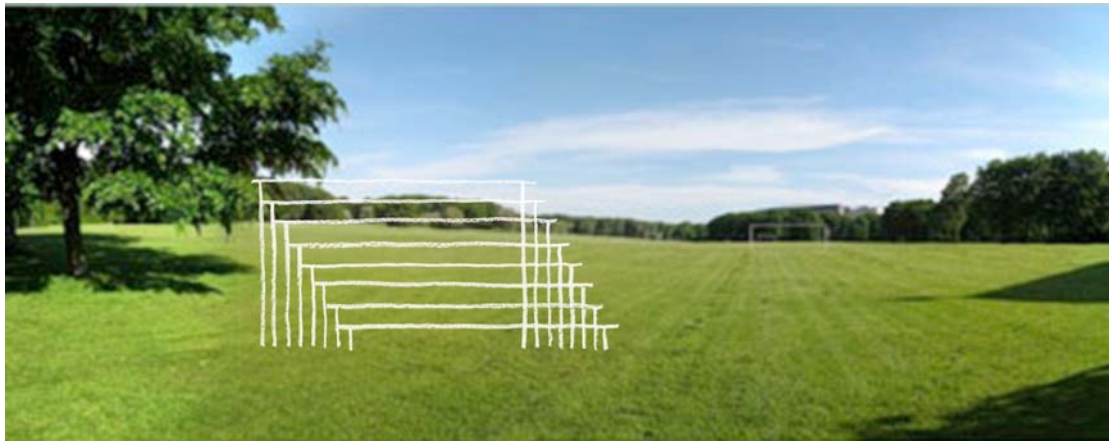
De 8 elementer er:

Eng – For at afgrænse og tydeliggøre et område af Fælledparken lader jeg græsset gro i nogle måneder inden projektet startes. Således opstår et mere vildt, 'naturligt' område, der adskiller sig fra parkens øvrige velfriserede æstetik. Engen har også en symbolsk funktion i den forstand at det vildtvoksende græs giver en romantisk anarkistisk stemning.

Talerstolen – Det helt centrale element i En Ny Fælled er jo talerstolen, her ganske simpelt konstrueret som en boks man kan stille sig op og tale på. Den er til at flytte rundt på og der vil være et antal af dem til rådighed, så der kan tales fra forskellige positioner i området og af en eller flere talere samtidig. Ved at stille sig op på boksen træder taleren op i en anden position og antager tale-positur. Grebet er enkelt og velkendt – for at få ørenlyd i en forsamling rejser man sig op over forsamlingen og begynder at tale.

Tribune – er projektets samlende rumlige figur. Den fungerer både som tilskuer-plads, mødested, og 'hænge-ud-rampe'. Tribunen er hentet direkte ud af Co-Labs aktiviteter. Samtidig med at være tilskuerplads iscenesætter tribunen publikum, der sidder (og ligger) til skue for parkens øvrige forbipasserende. Tribunen er således både funktion og scenisk billede samtidig.

Pergola – med det simple formål at beskytte mod sol og regn, opsættes et stort fritsvævende tag, en slags overdimensioneret pergola. Pergola'en er inspireret af Liam Gillicks 'The What If? Scenario Exterior Consultation Platform' (Christiania 1996); "...this work offers a site where it is possible to come together and consider what might have been...". Her kan både EnNyFælleds deltagere men også andre forbipasserende søge ly for sol eller regn og bruge lejligheden til at kommunikere.

Edit-rum – En stor del af aktiviteterne på En Ny Fælled skal medieres på en eller anden måde (internet, blog, radio, video, remix osv). Al denne digitale editering foregår i et transparent cirkulært rum af klare akryl-plader, nedsænket ca. 1 meter i jorden. I midten af rummet er et rundt bord, hvor diskussioner mellem EnNy Fælleds deltagere kan foregå i et afgrænset forum. Disse diskussion kan optages til direkte transmission eller senere editering. Alle andre tekniske funktioner varetages også i dette edit-rum. Rummet er transparent og alle funktioner er synlige men ikke tilgængelige udefra. Edit-rummet er bemandedt konstant i En Ny Fælleds levetid, og fungerer samtidig som opbevaring for teknisk udstyr.

Bjerg – Af den jord som graves op for at nedsænke edit-rummet, laves en bakke. Dette lille bjerg beplantes også med vildtvoksende græs og bliver en sammenhængende del af Engen. Her kan de forskellige deltagere også samles i rundkreds-diskussioner eller bare hænge ud i solen.

Audio Visuel Fælled – For at synliggøre at En Ny Fælled eksisterer både i den konkrete virkelighed og samtidig i et felt af digitale virtuelle platforme vil de aktuelle taler være i konstant dialog med både visuelle og auditive repræsentationer og remix af både tidligere og den aktuelle tale. En eller flere remixere vil kommentere, dekonstruere og addere hvad der foregår.

Bar – Ethvert fællesskab har brug for stimulanser. I baren under træet lades der op med inspiration og nye indsigter.

3 x talerække

En Ny Fælled består af 3 selvstændige talerækker, flettet sammen i tid, men med 3 separate tematikker:

A: Imaginære Fælleskaber?

Inspireret af den engelske kunstner Liam Gillicks ideer om et 'What If? Scenario' er denne del af En Ny Fælled et delvist utopisk forsøg på at diskutere hvordan et nyt fælles offentligt rum kan udvikles, og hvordan kunsten kan være en del af skabelsen af denne nye multifacetterede Fælled. Imaginære Fælleskaber? Er delt op i 5 tema'er, der hver præsenteres og diskuteres af et antal talere:

Klimaet som global fælles resource

Elektronisk Fælled

Creative Commons

Temporær Autonom Zone

Kunst Som Offentligt Rum

Klimaet som global fælles resource

Vinden, skyerne, havet og jorden. Den mest omsiggribende Fælled som vi helt instinktivt anser som en uomtvistelig fælles værdi er naturen. Men også denne fælles resource er truet i disse år. Både via ofattende forurening – den globale opvarmning – men også i mindre målestok via det såkaldte bio-pirateri: Private virksomheds-konglomerater opkøber nu patenterne på visse medicinsk betydningsfulde planter i fx. Amazonas, således at lokalbefolkningen ikke længere har ret til at dyrke og udvinde disse planter. Et absurd tydeligt eksempel på hvordan neo-liberalismen er nået helt ned til privatiseringen af naturens helt basale forekomster.

Det globale klima er et af de mest dominerende eksempler på at en omfattende nytænkning af hvad der er fælles og hvad der kan være privat er nødvendig. Selvom forureningen begås af private firmaer og private personer er konsekvenserne og skaderne fra forureningen kollektive problemer. Og selvom der nu synes en omfattende global redningsplan på vej, er de egentlige løsninger for hvordan kollektivt globalt ansvar kan tages og hvordan en global konsensus omkring klimapolitikken langt fra i sigte. Naturen som et totalt fælles felt - en global fælled – kan være en nødvendig, men også totalt omsiggribende revolution af den globale bevidsthed.

Elektronisk Fælled

Som en konsekvens af den digitale teknologiske revolution og internettets stadig større og mere omfattende udbredelse er der særligt i de sidste 3-4 år opstået en række ekstremt populære digitale sociale netværk. MySpace, YouTube, Facebook og senest Twitter har på mange måde revolutioneret vores måder at omgås på socialt. Fra først at være platforme for mere privat udveksling har vi i de sidste par år set en række eksempler på at disse nye social værktøjer har fået afgørende

politisk betydning som mobiliseringsværkstøj for store nye politiske bevægelser; Obamas valgkampagne i 2007/08 og den nylige 'grønne' oprørsbevægelse i Iran er de to tydeligste internationale eksempler, men også vores egen Ungdomshusbevægelses brug af sms-kæder til mobilisering af store menneskemængder er et eksempel på hvordan beslutningsprocesser er blevet medialiseret. I disse nye digitale netværk opstår nye fælles offentligheder, som har radikalt anderledes karakter end det mere traditionelle mediebillede vi er vant til.

Creative Commons

Et af de områder hvor diskussionen om fælles værdier versus privat ejerskab er voldsomt aktuel er copyright området. I kraft af de digitale mediers udbredelse er muligheden for at kopiere og genbruge både kunstneriske og videnskabelige arbejder og ideer vokset enormt. Fil-delings-tjenester som Napster og Pirate Bay har gjort det muligt at downloade musik film og andre kulturprodukter gratis og de nye tekniske muligheder for kopiering og file-sharing har påvirket store dele af kulturproduktionen voldsomt. Som en del af denne udvikling er bevægelsen Copyleft og den internationale institution Creative Commons opstået – et forsøg på at retænke hele copyright begrebet og udvikle nye typer ophavsretmæssige rettigheder, der svarer mere direkte til den nye åbne 'open source' kultur. Ejendomsretten til egne ideer og kreative produkter åbnes her op og redefineres uden om traditionel markedsøkonomi.

Temporær Autonom Zone

I den europæiske modkultur udgør begrebet 'common' et centralt ønske om et andet offentligt rum. Man ser det traditionelle offentlige rum som under afvikling i takt med at det repræsentative demokrati eroderer, og at byerne, gaderne og ikke mindst medierne langsomt, men sikkert overtages af private aktører. I stedet ønsker man at etablere en anden type ikke-statsligt offentligt rum, og ofte etableres dette andet offentlige rum som et midlertidigt illegalt rum. En af de tekster der ofte refereres til i disse sammenhænge er 'Temporary Autonomous Zones' af Hakim Bey (aka Peter Lamborn Wilson). Titlen 'Temporær Autonom Zone' siger næsten det hele; Et stykke af samfundet løsrives for en kortere eller længere periode fra statens love og regler og et selvstændigt autonomt rum etableres. Her redefineres fællesskabets spilleregler og nye alternative social former kan afprøves. Lokale eksempler er selvfølgelig Christiania, Ungdomshuset, Refshalevej-besættelsen, Hyskenstrædefesten og en række andre kortere eller længere varende illegale fællesskaber. I disse tilfælde er Fælleden – the common – et tilkæmpet modrum i modsætning til det omkringliggende samfund.

Kunst Som Offentligt Rum

En af de store bevægelser i de sidste 50 års kunst er det man med Joseph Beuys' begreb kunne kalde den 'sociale plastik'. Her optræder kunsten som en slags platform eller ramme for en eller anden form for

social interaktion. I de mest radikale former af denne bevægelse etablerer kunsten et alternativt offentligt rum, som netop i kraft af kunstens frie, løsagtige karakter sikrer en helt anderledes åben og inkluderende social kommunikation end det normale offentlige rum kan byde på. Kunstens abstrakte og konceptuelle karakter giver dog disse bestræbelser et utopisk eller idealistisk skær, som gør at de fællesskaber som etableres i det kunstneriske felt har karakter af billede eller forslag (proposal). Visionære sociale skitser.

B: Ytringsfrihed Revisited

Debatten om 'ytringsfrihed' og den paradoksalt omvendt relaterede 'krigen mod terror' er de to politiske tematikker der tydeligst forsøger at redefinere hvad det offentlige rum bør indeholde og hvem der bør have tilgang til det. Det er imidlertid begge emner der siden 2001 og tydeligst siden Muhammedkrisen i 2005 er blevet instrumenteret voldsomt af snart sagt samtlige politiske partier og bevægelser, både i Danmark og internationalt. Det er derfor yderst vanskeligt at give nye meningsfulde bud på disse ting; de er allerede ladet med alt for meget betydning.

Jeg vælger derfor at behandle netop disse emner i en anden, mere indirekte form: som re-præsentation og re-enactment. Et antal centrale tekster og dokumenter - debat-indlæg, læserbreve, offentlige taler, pressemeddelelser, politiske statements og regerings-erklæringer – re-enactes og performes af et antal performere inviteret til lejligheden. Tilsammen gestalter de et ytringsfrihedens teater.

Hvor seminar-delen af En Ny Fælled er utopisk i sin karakter af 'What if?', er denne sektion af En Ny Fælled mere realistisk; poetisk og satirisk. Det handler om at re-præsentere en allerede eksisterende debat og udvikling på en kunstnerisk og humoristisk måde. Et kritisk satirisk kalejdoskop af genspejlinger og forvridninger af allerede velkendte holdninger og offentlige positioner.

C: Åben talerstol

Det klassiske eksempel på 'common/fælled' er Speakers Corner i Hyde Park i London. Her står en åben talerstol til rådighed for enhver der vil tale til offentligheden. Som den tredje del af En Ny Fælled forsøges etableret en sådan åben talerstol – åben for enhver som vil give sit besyv med, både om de emner der i øvrigt diskuteres på En Ny Fælled, men lige såvel om et hvilket som helst andet emne. Det vil være en stor udfordring at gøre et arrangement så åbent og inviterende at en masse mennesker vil føle sig forandlediget til at deltage med en tale på egen hånd. For at aktivere et latent publikum af tilfældigt forbigående og den øvrige offentlighed knyttes en formidlingsperson til denne funktion. Ikke for at kuratere den åbne talerstol, men for at søge at inkludere forskellige interesserede mennesker.

Mediering og Remix: Audio Visuel Elektronisk Fælled

Et vigtigt aspekt af ethvert nutidigt offentligt rum er dets mediering. For at synliggøre at En Ny Fælled eksisterer både i den konkrete virkelighed og samtidig i et felt af digitale virtuelle platforme vil de aktuelle talere være i konstant dialog med både visuelle og auditive repræsentationer og remix af både tidligere og den aktuelle tale. En eller flere remixere vil kommentere, dekonstruere og addere hvad der foregår. Som et væsentligt aspekt af En Ny Fælled eksperimenteres der kraftigt med feltet af digitale platforme. Både med hvordan de forskellige bidrag repræsenteres på nettet (som radio eller blogs eller andre platforme), men også i kraft af at flere talere måske deltager via internettet, enten som live-streaming eller som på forhånd indspillede bidrag.